

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gld., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVIII.

V Ljubljani 18. rožnika 1875.

List 25.

Koledar za naslednji teden.

Rožnik. — Junij.

20. Nedelja V. po binkoštih. Evangelij: „Ako ne bo obilnejši vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojedete v nebeško kraljestvo“. (Mat. 5, 20.) — Sv. *Silverij*, papež sprič., je bil na povelje cesarice Teodore pregnan na otok Poncijo, kjer je po mnogih stiskah oslavljen umrl 20. rožnika 538.

21. Ponedeljek. Sv. *Alojzij Goncaga*, spoz. iz reda Jezusove družbe, zgled čistosti in nedolžnosti, varh šolske mladine. † 21. rožnika 1591, star 24 l. (Gl. Danico lanskega leta, list 25.)

22. Torek. Sv. *Ahacij*, sprič., poveljnik vojne trume 10.000 mož, je pod cesarjem Hadrijanom s svojimi tovarši vred dosegel mučeniško krono.

Sv. *Alban*, prvi spričevavec s kervjó na Angleškem, in njegovi tovarši. Ob ča-u strahovitega preganjanja kristjanov po povelju grozovitega cesarja Dioklecijana je bil prišel mnogozasluženi in učeni duhoven Amfibal v Verulam na Angleško oznanjevat sv. evangelij. Alban, visokočislán in bogat mestjan, rimske rodovine, ga je prijazno sprejel v svojo hišo. Amfibal berž spozná ravno in pošteno serce tega ajdovskega možá, in ima terdno upanje, da bode sprejel keršansko vero; toraj gre v svojo stanico, in vso noč móli za svojega gostoljubnega dobrotnika. Alban ima to noč čudovito prikazen v spanji, ki jo zjutra strahoma pové duhovnu, rekoč: „Vidil sem možá z nebes priti. Množica ljudi ga zagrabi in terpinči, zvežejo mu roke z vervmi, ga z biči razmesarjajo, mu na glavo pritisnejo ternjevo krono, ga za roke in noge na križ pribijejo, nekdo mu s sulico prebode stran, ter kri in voda iz nje teče, množica zasmehuje in vpije: „Pozdravljen bodi kralj judov, če si sin Božji, stopi s križa, in ti bomo verjeli“. Mladi mož moléi. Poslednjič pa je zavpil: „Oče, v tvoje roke izročím svojega duha“, in je umrl. Kervavo telo je bilo s križa sneto in v grob iz skale vsekan položeno. Vidil sem ga s svojimi očmi. Prišli so z nebés možje v belih oblačilih, in so tega človeka seboj vzeli, od koder so bili prišli. Truma belooblečenih ga je spremljala in po potu pela: „Češen bodi Bog Oče in njegov edinorojeni Sin!“ Ne vem pa, kdo je ta oče in njegov edinorojeni sin?“

Amfibal vzame križ v roke, in mu natanko razklada vse, kar je v sanjah vidil in slišal. Alban, od gnade ginjen, veruje v Jezusa Kristusa, pade na kolena pred križem, ga objame, kušuje rane in prosi odpušenja. Amfibal ga en teden še bolj natančno v sveti veri podučuje, in kersti, po tem pa se podá proti severu v Valis.

Mestni sodnik zvé, da v Albanovi hiši keršanski duhoven biva, pošlje vojake po duhovna in Albana s poveljem, naj ju pred sodnijo vpríčo ljud-tva pripeljejo. Vojaki priderejo v Albanovo hišo, in precej vprašajo po duhovnu. Alban od molitve pred sv. križem vstane in pred nje stopi, rekoč: „Duhovna ni več tukaj, pod Božjim varstvom je.“ Vojaki zgrabijo Albana, ga zvežejo in peljejo pred sodnijo, kjer je bilo tudi ljudstvo zbrano. Alban nese križ v rokah v očitro znamenje, da je kristjan. Sodnik Albana in križ s serditim obrazom pogleda in vpraša: „Kdo si ti?“ Alban mu odgovori: „Jaz sem kristjan.“ Sodnik: „Kje je duhoven, ki je od nekega Kristusa poslan skrivši prišel v naše mesto in ljudstvo bega? Tudi tebe je premotil, da naše bogove zaničuješ. Obžaluj tedaj svojo zmoto, da ti bodo zopet milostljivi naši bogovi.“ Alban: „Duhoven je svoje poslanstvo dokončal, ker je mene sramotne in pogubljive zmote, nespametnega malikovanja rešil; resnico moje vere bodo čudeži spričevali. Vašim malikom pa ne bom nikoli daroval.“ Sodnik ga ukaže tako dolgo šibati, da se beriči utrudijo. Alban moli: „O Gospod Jezus Kristus, vari moje serce, da ne omahne!“ Ljudstvo vpije: „Pol léta z njim v ječo! ona ga bo že omečila.“

Ko je Alban v ječi bival, je nastala velika suša, vse na polji je bilo zgorelo. Ljudstvo to nadlogo pripisuje Bogu kristjanov, toraj térja od sodnika, naj Albana spusti iz ječe. Alban je spušen iz ječe, boji se pa, da bi se mu mučeniška krona, po kateri tolikanj hrepení, predolgo na prihodnji čas ne odkladala; toraj začne z gorečo besedo pogubljivo malikovanje grajati in ljudstvu nespamet očitati, da na gluhe, mutaste, slepe in mertve malike zaupanje stavi in jih moli. Zbrano ljudstvo vpije: „Smert, smert zaničevavcu naših bogov!“ Sodnik ga k smerti z mečem obsodi. Ljudstvo kriči: „Pojdi, pojdi, ti sovražnik naših bogov in našega mesta, in prejmi plačilo za svoje hude bije!“

Albana peljejo na moríše — na grič Holmhorst. Velika množica ljudi dère za njim. Na mostu čez derečo reko nastane velika gneča in krič, ker vidijo, da valovi nje, ki so hotli reko prebresti, podèrejo in seboj vlečejo. Alban vidi to nesrečo, in prosi Boga, naj zmanjša vodo, da nobeden zavoljo njega ne utone. Voda zdajci stoji kakor stena, da vsi na suho pridejo, in po tem zopet teče. Rabeljna, ki je bil namenjen Albanu glavo odsekati, je ta čudež tako pretresel, da ves skesan meč od sebe verže, pred svetnika pade in jokaje reče: „Služabnik Božji, tvoj Bog je resnično pravi Bog, njega s teboj vred povišujem.“ Ljudstvo pa ta čudež svojemu solčnemu maliku pripisuje, in rabeljnu vse kosti polomi, ter ga napol mertvega na potu pusti ležati. Na griču solnce takó pripeka, da jih veliko izmed ljudstva od vročine in žeje omedleva. Alban prosi Boga, naj nobe-

den zavoljo njega škode ne terpi, ter naj zrak ohladi in naj dá ljudstvu vode piti, da si žejo ogasi. Zdajci priteče iz zemlje pod njegovimi nogami studenec merzle vode. Tudi ta čudež je zaslepljeno ljudstvo svojemu maliku pripisovalo. Drug rabelj Albanu odseka glavo 22. roznika 286.

Med tem prileze po vseh štirih poterti rabelj na hribeč. Sodnik mu posmehovaje reče: „No, no, le hiti k Albanu, da te ozdravi!“ Približa se Albanovi glavi, jo kušne, in zdajci skoči popolnoma zdrav na noge. Razdraženo ljudstvo ga napade, raztrga in rabelj mu poslednjič glavo odseka. Njegovo ime je bilo Araklij.

Na Albanovem grobu se je po noči vidil velik križ, ki je do nebes segal; angelji so po njem gori in doli hodili. Nebesko petje se je razlegalo, in slišal se je glas: „Alban, izvertni mož, je slaven spričevavec (marternik)“. Ljudstvo dère k grobu, 1000 mož veruje v Kristusa, gredó v Valis iskat sv. mašnika Amfibala, kateri jih v keršanstvu podučuje in kerši. Kmalo po tem derejo za njimi obrozni malikovavci, in vse do zadnjega usmertijo, Amfibala pa zvezanega v Verulam pripeljejo. V mestu je bila velika žalost po umorjenih mestojanih, da so jih mogli morivci sami tolažiti, ter so rekli, da so s svojimi očmi vidili Jezusa Kristusa v nebeski lepoti, kateri je umorjencim rekel: „Pridite k meni vi moji junaki v raj, ki je vam pripravljen.“ Veliko jih je verovalo. — Amfibala so malikovavci po mnogih mukah s kamenjem posuli; 1000 ajdov se je spreobrnilo, ko so njegovo stanovitnost in poterpežljivost vidili. Kmalo po tem se je vse mesto spreobrnilo. — Ko je bila sv. Cerkev pod cesarjem Konstantinom mir doseгла, so sv. Albanu na čast sprelepo cerkev sozidali. Bilo pa je Verulamsko mesto v vojski razrušeno in na njegovi podertiji so zidali novo mesto, ki so ga imenovali „šent-Alban“. Kralj Offa je sv. Albanu na čast sozidal cerkev in samostan z imenom „šent Alban“, njega opat je v slavni spominj tega pervega sv. spričevavca v zboru stanov (parlamentu) predsedoval. Več ko 1000 lét so na Angleškem sv. Albana visoko častili, dokler ni bil hudobni kralj Henrik VII od katoliške Cerkve odpadel in je tudi svoje podložne k odpadu prisilil. Pobožni katoličani so ostanke tega svetnika, ki so bile od krivo-tercev že obropane dragotin, prenesli v Valadolid na Španjskem.

23. **Sreda.** *Predpraznik s Janeza Kerstnika.*

24. **Četertek.** *Rojstvo sv. Janeza Kerstnika.* (Glej „Danico“ lansk. l. List 25.)

25. **Petek.** *Sv. Gvilelm (Viljem), opat, velik čudodelnik.* † 25. rozn. 1142.

26. **Sabota.** *Sv. Janez in Pavel, brata Rimljana, sprič., sta bila na povelje cesarja Julijana odpadnika ob glavo djana.*

Sporočilo bratovšine presv. Rešnj. Telesu v Ljubljanski škofiji za leto 1874—1875.

Ob vseh časih so si prizadevale pobožne duše pogostoma znajti se pred sv. Tabernakeljnom, in zaupljivo občevati s svojim Bogom in Zveličarjem, skritim pod podobami belega kruha. K Njemu so pribeževale v vseh zadevah, potrebah, skušnjavah, britkostih in stiskah. Svoje skerbi, želje, nade in prošnje so pokladale pred tron milosti, in razveselila jih je vsikdar Njegova pomoč in tolažba. Sveti tabernakelj jim je bil zavetje in pribežališe, kraj nebeških razsvetljevanj in tolažil, zakladnica božjih gnad, raj svetega veselja, nebesa na zemlji.

Ni čuda tedaj, da so se bratovšine vednega čiščenja presv. Rešnj. Telesa tako hitro razširjale, kakor se tudi godi z našo bratovšino, kateri je v preteklem letu zopet pristopilo 1037 novih udov, tako da je bilo že zapisanih 25.109 v kratkem času njenega obstanka.

Po pravilih naše bratovšine se pa zedinjajo njeni udje ne samo k neprenehljivi molitvi, ampak tudi v to, da bi se z njih doudeski revnišim farnim cerkvam naše škofije oskerbela bogoslužbena oblačila, kakoršna se spodobijo k vrednemu čiščenju presv. Rešnjega Telesa. Miloščine se je v ta namen v preteklem letu nabralo 4486 gl. 71 sold., dasiravno letuina udov ni bila iz vseh krajev poslana, kar je tim bolj obžalovanja vredno, ker tako bratovski udje zgubijo delež pri dobrih delih in odpustkih bratovšine, kateri so podeljeni s to pogojo, da opravljaj vsaki mesec molitveno uro, in bratovšini odrajaš tisto malo milošnje vsako leto.

Od marijivih in umetnih rok ženskih udov, katerih imena, pred svetom skrita, so v nebesih zapisana, je bilo v preteklem letu za opravo revniših cerkvá narejenih 7 pluvijalov, 42 mašnih plaščev z vsim, kar k temu gre, 25 velumov, 34 obhajilnih burz, 7 antipendij, 26 obhajilnih štol, 24 štol za pridigo in litanije, 27 oltarnih blazinic, 3 potezaji za zvonec pri zakristiji, 1 plašček za ciborij, 1 oltarni pert, 42 mašnih srajc, 36 koretljev, 126 humeralov, 400 purifikatorjev, 200 rutic za lavabo, 100 korporalov, 100 pal, 42 cingulov. Očitna razstava teh paramentov je bila od 6.—13. maja, kakor vsako leto v sobanah za to odločenih pri čast. gospoh Uršulinaričah, katerim bodi naznanjena iskrena hvala za blagodušno pomoč, ki so jo s tem bratovšini skazale.

Pri razdelitvi paramentov tudi letos ni bilo moč uslišati vseh prošenj, izmed katerih je pa tudi marsiktera veliko prepozno došla. Poslalo se je vendar tudi takim cerkvam, za ktere niso bile prošnje vložene, nekoliko perila in velumov, ker za te reči ni bilo toliko prisilcev, kolikor bi se jih bilo nadjati. Obdarovanih je bilo 137 cerkvá, in sicer je dobila:

1. *Semeniška kapela v Ljubljani:* 1 oltarno blazinico.
2. *Ternovo v Ljubljani:* 1 velum.
3. *Šent-Vid nad Ljubljano:* 2 štoli in 2 burzi za obhajila.
4. *Dobrova:* 1 pluvijal.
5. *Sora:* 2 štoli in 2 burzi za obhajila.
6. *Ježica:* 1 štolo, 1 koretelj, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 6 rutic za lavabo.
7. *Sv. Katarina:* 1 štolo in 1 burzo za obhajila.
8. *Želintje:* 1 mašni plašč.
9. *Stara Loka:* 2 štoli in 1 burzo za obhajila, 3 koretlje.
10. *Škofja Loka:* 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa, 2 štoli za obhajila, 2 koretlja, 5 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
11. *Žabnica:* 1 mašni plašč.
12. *Železnike:* 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa, 2 koretlja, 6 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
13. *Sorica:* 2 oltarni blazinici, 1 obhajilno burzo, 3 korporale, 12 purifikatorjev.
14. *Javorje:* 1 mašni plašč.
15. *Šent-Lenard:* 1 oltarni pert, 1 štolo, 1 koretelj.
16. *Cerklje:* 1 mašni plašč, 2 burzi za obhajila.
17. *Šent-Juri:* 1 velum.
18. *Teržič:* 3 burze za obhajila, 2 štoli.
19. *Križe:* 1 burzo za obhajila, 1 štolo.
20. *Naklo:* 1 velum.
21. *Kovor:* 1 koretelj, 5 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
22. *Velesovo:* 1 velum.

23. *Mavčiče*: 1 antipendij, 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum.
24. *Duplje*: 1 velum.
25. *Besnica*: 1 antipendij, 1 štolo.
26. *Terboje*: 1 mašni plašč.
27. *Radolica*: 2 koreteljs, 2 štoli.
28. *Gorje*: 1 štolo, 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa.
29. *Srednja vas*: 1 velum.
30. *Ribno*: 1 mašni plašč, 1 koretelj, 1 štolo.
31. *Bohinjska Bistrica*: 1 štolo, 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa.
32. *Breznica*: 2 koreteljna, 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa, 5 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
33. *Mošnje*: 1 albo, 3 humerale, 1 prepasa, 1 štolo, 5 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
34. *Begunje*: 1 velum.
35. *Dovje*: 1 pluvijal.
36. *Ljubno*: 2 albi, 5 humeralov, 2 prepasa.
37. *Kamna Gorica*: 1 mašni plašč.
38. *Ovišje*: 1 mašni plašč, 1 burzo za obhajila, 1 štolo.
39. *Rateče*: 1 mašni plašč.
40. *Bohinjska Bela*: 1 pluvijal.
41. *Rote nad Jesenicami*: 1 albo, 3 humerale, 1 cingulum, 1 koretelj.
42. *Radomlje*: 1 mašni plašč.
43. *Goričica*: 1 burzo za obhajila, 2 štoli, 3 humerale, 5 korporalov, 5 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
44. *Vodice*: 2 altarni blazinici.
45. *Dob*: 1 velum.
46. *Spodnji Tuhinj*: 5 korporalov, 6 pal, 12 rutic za lavabo, 23 purifikatorjev.
47. *Spitalič*: 1 burzo in 1 štolo za obhajila.
48. *Homec*: 1 mašni plašč.
49. *Zlato Polje*: 1 mašni plašč.

(Konec nasl.)

Marija naša vedna Pomočnica.

(Dalje.)

Kakor je Jezus Kristus v svojem življenju povsod po zemlji hodil, da je ozdravljaval bolne in hrome in se po moči svojih čudežev razodeval za Sina Božjega, tako se kaže tudi Marija v svojih čudodelnih podobah ljubo Mater človeštva. Marija namreč podpira vsako prošnjo, ki jo pred njenimi podobami k Njej pošiljamo. Po materno prosi za nas in s tem pridobiva revnim otrokom človeškega rodú pomoč in milost.

V dokaz sledé tukaj nekteri zgledi.

V učilnici zbirališča najsvetejšega Zveličarja na Angleškem zbolí učitelj o. Frančišek Holl jako nevarno. Ker ga bolezen v glavi zelo muči in mu tudi nobena jed ne diši, pešajo vidno njegove moči tako, da je bolezen slednjič prav nevarna. Zdaj sklenejo učenci opravljati devetdnevno na čast Marije Devici vedni Pomočnici, da bi sprosili od Boga zdravje svojemu ljubemu učitelju. Devet dni že čisto preteče, učitelju pa se še nič na bolje ne obrne, ampak bolezen še celo vedno huji nastaja in č. o. gosp. predstojnik ga na večer devetega dneva zaradi nevarnosti previdi s ss. zakramenti. Bolezen pa je menda le zato do verhunca priklopela, da bi se moč Marije vedne Pomočnice toliko očitniše pokazala. Že precej prihodnje jutro, ko zvonovi k angelškemu čiščenju zadoné, se bolnik nanagloma ves premeni. Na enkrat, tako pripoveduje sam, se mi je zdelo,

da se novo življenje razliva po mojih udih in terdno sem bil prepričan, da je naša ljuba Gospá vedne pomoči uslišala molitve svojih služabnikov.

In v resnici ne čuti več ne bolečine ne slabosti, precej vstane, gre v cerkev in opravlja dar sv. maše. Po dokončani h. alni daritvi, se verne k prešnjim opravilom svojega poklica, kakor da bi ne bil nikoli bolan. Popolnoma je bil zopet zdrav. (Dalje nasl.)

Posrečevanje v Jezusovo Serce.

Eia Christiani! IVbiLeMVa In
CorDe IesV ChristI. P. B.

O kristjani, glase povzdignimo,
Od izhoda do zahoda
Serčno vsi se veselimo
V Sercu Jezusa Gospoda!

Šestnajstega rožnika 1675 je bila pobožnost do presv. Jezusovega Serca bolj na tanko določena, zato se je 16. tege mesca obhajala do stoletnica te imenitne dogodbe, in po želji sv. Očeta Pija IX je bilo ta dan vse katoličanstvo posvečeno Jezusovemu najsvetejšemu Sercu. Zares, preimenitna dogodba! To opravilo pa s tim ni dokončano; posvečevanje se mora nadaljevati in doverševati pri vsakem človeku do konca njegovega življenja. Zato je tudi o tem dobro govoriti in pisati — še posebno ta mesec, ki je mesec Jezusovega Serca.

Rekel sem, da pobožnost do tega prečešenega Serca je bila pred dve sto leti bolj na tanko določena, zakaj bistvo te pobožnosti je v sv. Cerkvi o njenega začetka. Ta pobožnost namreč ni družega, kakor da se bolj živo spoznava in bolj goreče povračuje Jezusova neskončna ljubezen do nas. Učeni torinski vikši škof piše letošnjega 6. majnika v svojem pastirskem listu in pravi: „Dosti je, ako le poverbu pregledaš liste sv. Pavla in sv. Janeza evangelista, in vidil bodeš jasno v njih, kako sta bila velika aposteljna presunjena naj vikšega začudovanja in naj globokejšega čiščenja do studenca ljubezni, ktera je gorela v človeški duši (v duši njegove človeške nature) našega Boga in Zveličarja, in torej kakó se je začela pobožnost do njegovega Serca, ki je živo orodje njegove ljubezni, akoravno (ta pobožnost) o prvem ustanovljenji Cerkve ni bila še tako razvidna in določna, kakor v naših dnevih“. V veliki zmoti bi bil toraj, kdor bi nasprotoval tej pobožnosti z izgovorom, da je to kaj novega. Kaj posebnega pa je, da se Božja neskončna modrost poslužuje le priprostih, ponižnih in od svetnih velikanov preziranih ljudi, kadar ima kaj velicega izpeljati. Ko se je bilo pričelo krivovérstvo, ki je imelo dve stoletji strahovito terpinčiti sv. Cerkev, je bil Bog luteranstvu nasproti obudil družbo Jezusovo, zato se ravno od une strani še zmiraj s tako strahovitim obrekovanjem in vsimi lažmi pod solncem treska na ta vse skozi pošteni réd, in to od vsih, kateri so okuženi s strupenimi spisi („schandliteratur“) sedanjega časa. Zoper kužljive janzeniste pa je bolj živo razvnel pobožnost do najsvetejšega Serca.

Krivovérski se dandanašnji gibljejo z novo togoto in vergli so se v plajše Reinkensov, Döllingerjev, Friedrihov; njih patroni pa so Bizmarki, Lutzi, preklinjavci Garibaldeži, tudi ni brez družih vladnih in deržavnih glav, ki jih podpirajo, in v umazatih časnikih in lažnjivi „aufklärungi“ imajo po vsih mestih svoje nevredne „sužnje“. Tudi pri nas na Slovenskem je nekaj silo zagriženih potujčencev, ki so izdali svojo vero, svojo Cerkev in so se novemu Antikristu zapisali.

Zato pa veliki Pij IX v novo vnéma verno keršanstvo k bolj gorečemu čiščenju najsvetejšega Serca.

Na tem ognjišu nezmerne ljubezni naj se ogrevajo vse dobre serca za vojsko proti grehu, krivoveri in nejeveri.

Po vsaki ceni mora boljšanje začeti vsak sam pri sebi. Zato je bil 16. rožnika veliki dan za očiševanje, za zedinjenje z Jezusom pri sv. Obhajilu, in slednjič za posvečevanje v najsvetejši Serce Sinu Božjega.

Velike so časne in večne dobrote, ki jih je Jezus obljubil po blaženi Marjeti Alakok bogoljubnim častivcem svojega Serca. Serce Jezusovo je ljudem tako rekoč dano za tolažilo v poslednjih stiskah in britkostih. Rečeno je namreč v evangeliju: „Zakaj takrat bo velika stiska, kakorsne ni bilo od začetka sveta do zdaj, in je ne bo. In moči nebeške se bodo gibale. In veliko jih bodo zapeljali...“ (Mat. 24.) „In ako bi Gospod ne bil prikrajšal dni, bi noben človek ne bil otet; toda zavoljo izvoljenih, ktere je izvolil, je dni prikrajšal.“ (Mark. 13.) Kdo tedaj nam bo veliki srednik ohranjenja in otenja v poslednjih Antikristovih časih? „Jezus sam se je poznal nas to podučiti: njegovo Božje, prečešeno Serce je poslednja obilnost njegove ljubezni v teh poslednjih časih,“ pravi Segur.

Kakošne milosti tedaj bode delil naš Gospod in Zveličar tistim, kteri bodo njegovo Serce pobožno častili? Po razodenju do blazene Marjete Alakok take-le: 1. Vse milosti, ki jih potrebujejo v svojem stanu; 2. mir v njih družinah; 3. tolažbo v njih terpljenji; 4. jim bo pribežališe v življenji in zlasti o smerti; 5. obilen blagoslov v vsih njih opravilih; 6. grešniki bodo v tem Sercu našli neusušljiv studenec usmiljenj; 7. mlačne duše bodo postajale goreče; 8. goreče bodo hitro dose-gale viši popolnamost; 9. blagoslovil bo celo stanovanja, v kterih bo njegova podoba izpostavljena in se častila; 10. verskim redom je obljubljena posebna pomoč za obujenje prvotne gorečnosti itd.; 11. duhovni dobivajo dar naj bolj terdovratne serca mečiti; 12. razširjavnice pobožnosti bodo v Jezusovo Serce zapisani.

Vsi tedaj naj se z vso gorečnostjo posvetijo temu studencu vsih milost, kteri se morebiti še niso.

Farizejem in preganjavcem v naših dneh.

(Od P. Veninger-ja. S. J.)

Poslušajte vi preganjavci novošegnega časa — oko Gospodovo gleda na vas. Nehajte, dokler je še čas; — mar ne slišite od daleč šumenja valov, ki bodo vas pokopali?

Vi se veselite v nečimernem zaupanji na zmago — zakaj? Dobro vem: O, vi se zanašate na moč postáv vaše, kakor vi mislite, vsegamogočne države. Res, vi s svojimi postavami kujete verige, s kterimi ste zmožni Cerkev in njene služabnike v vidne okove djati. Vam veljá sila pred pravico in le-to z nogami teptate, ker vam ne more nihče ubraniti.

Toda poslušajte! — naj si že bo, da škofe in duhovne v verige vkujete, in celo Kristusovega namestnika samega v njegovi lastni hiši vjetega deržite, Cerkve same ne morete vkleniti. Ona je telo Kristusovo, prosta in nezvezana; ker Jezus, njena glava in začetnik, njena bramba, je prost. Le-tá je vstal in živi. Ta bo tudi tebe enkrat sodil po svoji postavi, stari Viljem, s tvojim kanclerjem in z vsemi njegovimi pomagači. „Od onod bo prišel sodit žive in mertve.“ In ne le kedaj, kdo vé, kako kmalo bo vas zgrabila roka pravice. Berite vi kronani preganjavci bukve starodavnega Laktancija. Vsakega cesarjev preganjavcev je roka pravičnosti še v času zadela. Berite celo bukve novejše dobe in mislite na Kavurja, Napoleona III in na druge, ktere

je smert zdajci pokosila, in ki so že bili pred Božjim sodnjim stolom. Kaj pač si neki danes mislijo? — mislite li, da se veselé? — Menim, da ne.

Vi ste veseli. Kako veste tako gotovo, da bote v boju zoper Cerkev zmagali? Vem, kaj je. Vi zaupate svojemu vplivu na občno mnenje, nad kterim po vsuž-njenem časnikarstvu imate oblast z lažjo in slepijo. Pa vi brezsrarni prusaški objedavci, vi konjsko kopito le prepogosto malo preveč pokažete. Slepo množico zamorete prekaniti — mož, ki sami mislijo in poskušajo, pa ne. Vi novošegnji farizeji se sučete v vse svitke, da bi preverili svet, da ste njih osrečevalci; da Cerkev je tista, ktera vašemu časnemu blagru in kulturi na poti stoji; da vse se bo srečno in prosto oddahnilo, oprosteno duhovskega jarma. Toda vaše dela in njih sadovi preglasno govoré, da bi s tem misleče ljudi preslepili.

Da je Cerkev sovražnica olike in kulture? Vesoljna zgodovina svetá, zlasti zgodovina Nemčije vam nasproti kliče: vi se lažete. Kaj neki bi bilo še danes, ako bi cerkev — katoliška Cerkev ne bila za olikane ljudi odgojila barbarov, ki so obsipali vaše vasi? Ravno nji (Cerkvi) se imate zahvaliti za dozoritev občinske olike. Hvalite se, da ste meč izderli za kulturni boj, in predvezate, da se bojujete za duhovno svobodo zoper móro zatiravnega ultramontanskega duhovstva. V resnici pa ste meč potegnili za zatiravni boj vsih pridobitkov prave kulture, in vojskujete se za izpreženje mesénosti, za povernitev politiškega sužnjštva, za poganski cezarizem in barbarstvo, ki ne pripoznava nobene druge pravice, razun pravice nasilstva.

Vi terdite, da delate za brezskerb in srečo narodov, pozabite pa pregovora: „Pod škofovsko pastirnico je dobro stanovati.“ Prašajte Rim sam — kdaj so imeli meščani hujši bremena nositi — pod Pijem ali pod Viktor Emanuelom? Ako bi se na svetu moralo vse po vaši pisali sukati — potem se vernemo nazaj v civilizirano barbarstvo.

Vi ne; oklicani svetnjaki, vi hočete Cerkev viadati, njene služabnike poskušati, izrejati, njene djanja soditi kakor njeni služabniki, in sedaj na to mislite, da bi tudi prihodnjega papeža volili. Bizmark s svojimi pomagači, ti si napadnik in nasilnik. Neka podobšina, ki te je lansko leto počastila s pluvijalom in tujaro, okinčano s pruskim orlom, z majnikovimi postavami v eni, s ključi za ječo namesto ključev sv. Petra v drugi roki, te je pač dobro zadela, ki si se sam naredil pruskega papeža! Kdaj je Pij na to mislil, da bi vaše državne vradnike izpraševal, poterjeval in vaše kase nadzoroval?

Vi psujete in obrekujete, da Cerkev in njeni služabniki se ravnaajo po načelu: Namen opravičuje pomočke; sej to je ravno vaše pravilo — djanja spričujejo. Vi govorite o preseganji in prederznosti Cerkve zoper državo. Kdaj vam je še Cerkev vzela kako čisto državno pravico ali le za čevelj zemlje? Vi ste sv. Očetu iztergali dedino sv. Petra, in to imenujete „pridevati“ (anektirati), in z uzejem (sekularizacijo) cerkvenih posestev in z novimi postavami ste se skazali prav kakor — — — Sram vas bodi — vi! Kristus vam bode kmali šemo čisto z obličja preč potegnil, ko bode pred njegovim sodnjim stolom in pred obličjem vesoljnega sveta stali v svoji breznravnji in brezvestni gnjusobi.

Vi lažete — — — kakor se vam zdi; ali Jezus je Resnica in Zvestoba, on živi in spolnuje svojo besedo: „Jest ostanem pri vas vse dni do konca in peklenške vrata moje Cerkve nikoli ne bodo premagale.“

Res, da pride čas in (za vas) veselo naznanilo se bode razlegalo po svetu: Pij je umerl. O, kako dobro vam bo nektere trenutke pri sercu. Ali, poslušajte: Pij

je umerl! Res je, vender Jezus, čigar namestnik je bil, — živi!

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (16. dan rožnika.) Tolika gorečnost, kolikoršno je Ljubljana ta dan skazovala ognjišu nezmérne ljubezni, Jezusovemu prečešenemu Sercu, ne more biti brez dobrih nasledkov. Ne le v mestnih, ampak tudi v predmestnih duhovnijah je bilo brez števila ljudstva pri sv. Obhajilu. Službe Božje so bile povsod slovesne in častitljive, ljudstva prav velikp pri njih, in sploh pri ss. mašah, ki so se brale celi dopoldan, kolikor je bilo moč. V Šenklašču je bilo zjutraj vse natlačeno, ob 10 pri pontifikalni maši preč. g. stoljnega dekana več preč. gg. kanonikov, gg. bogoslovci, veliko gospóde in sploh ljudstva. Sijajnost v olepšavi cerkve in zlasti velikega altarja pri sv. Jakopu, pontifikalne maše preč. g. prošta Jarca med polno azistencijo, glasbe in petja — je povzdignjena nad vso hvalo. Ni čudo, da se ta cerkev čedalje bolj pridno obiskuje, da je bila ta dan še popoldne pri pridigi o 1. S. pri litanijah in za hvalni pesmi vsa napolnjena. V Ternovem je bila slovesna sv. maša z leviti med prelepim petjem na koru in toliko ljudstva pri sv. Obhajilu, da gotovo že davno ne toliko na en dan. V nunski cerkvi so bile slovesne opravila, veliko število šolske mladine iz notranje in zunanja šole z velikim duhovnim veseljem in gorečnostjo pri Božji mizi. Enako je bilo tudi pri Frančiskanah in pri sv. Petru. Opomnimo naj o tej priliki, da frančiskanska cerkev je kaj močno ozaličana z novim tlakom iz raznega lepega kamna, ki ga je pred kratkim dobila.

Uslišanje molitve. (Poslano.) „Slov. Narod“, kteremu je bilo že enkrat povedano, da se je „na ušesa usedel“, ker noče slišati nobenega pojasnila, ampak vedno le svojo trobi, se 6. junija zopet norčuje iz „čudežev“ storjenih na prošnjo naše ljube Gospé, in hoče, naj zanj izprosimo čudež, da bi v bolnišnici v pričó zdravnikov kakemu bolniku odžagana noga zopet zrastle. Že se je večkrat ponavljalo, da razločujemo med uslišanjem molitve in čudežem, da dogodkov, ki jih naznanjamo, nismo še nobenkrat kot čudeže oklicevali, da za to tudi nimamo oblasti mi, ampak le sv. Cerkev; vendar naj danes še enkrat pojasnimo, kaj da je naš namen, ako priobčujemo take prigódbne. To pojasnilo pa ne veljá toliko „Narodu“, ki se bo tako skoraj gotovo zopet „na ušesa usedel“, ampak nekterim naših čitateljev, ki imajo na videz sicer opravičeno misel, da bi bilo boljše, ako bi se priobčevali le taki dogodki, pri kterih se popolnoma očitno in naravnost kaže Marijina pomoč, ne pa tudi taki, kteri se dajo tudi naravno razlagati, torej le očitni čudeži, češ, da s priobčevanjem dogodkov druge verste se ne doseza nikaki namen, ravno ker se lahko tudi naravno razlagajo. Toda kaj pa je naš namen? Naš namen, ako priobčujemo uslišanje molitev, naravnost povemo, ni ta, da bi s tem nevérece, bodi si ktere druge ali pa „Narodove“ k veri prisilili. Vera je dar Božji, kterega je treba prositi in se vsiliti ne dá, tudi z naj bolj očitnimi čudeži ne. Obujenje Lazarja, kteri je že štiri dni v grobu ležal, je bil vendar dosti očitén čudež.

Toda so li farizeji verovali zavoljo njega? Berimo pri sv. Janezu v 11. poglavji: „Veliki duhovni in farizeji tedaj so zbor poklicali in rekli, kaj hočemo storiti, ker ta človek toliko čudežev dela? Ako ga tako pustimo, bodo vai vanj verovali. — Od tistega dne tedaj so se posvetovali, da bi ga umorili.“ —

Naš namen je veliko več ta, z izgledi uslišanih

molitev verne spodbujati k zaupni in stanovitni molitvi v vseh težavnih zadevah, v dušnih in telesnih potrebah. Ako pa spodbujamo k zaupanju na Božjo pomoč in na Marijino prošnjo, nočemo nikakor od zdravniške in druge narurne pomoči odvráčevati. Še celo greh bi bilo v nevarnosti braniti se narurne pomoči, ali jo zanemarjati, kjer je mogoča, ter naravnost čudeža pričakovati. Gotovo je, da Bog lahko stori čudež, kedar hoče in kolikor jih hoče. Gotovo je tudi, da so čudeži, kteri so v sv. pismu zapisani, kakor tudi poznejši čudeži, ktere je že sv. cerkev kot take poterčila, resnični in pravi čudeži. Vendar pa moramo vediti, da Bog čudežev nikdar ne dela brez potrebe in brez gotovega namena. Zato bi bilo prederzno od nas, in bi kazalo na pomanjkanje ponižnosti, ako bi pričakovali, da nam bo Bog v naših potrebah ravno z očitnim čudežem pomagal, zakaj Bog, neskončno modri vladar človeške osode in vsega sveta, je sicer že velikokrat iz posebnih vzrokov pomagal hitro in z očitnim čudežem, vendar pa tudi lahko stori, da se nam po navadni, narurni poti vse na boljše oberne, in to je redna pot Božje pomoči. Kratek izgled nam bo to pojasnil.

Dva človeka n. pr. bi imela enako bolezen, recimo, bolezen v nogah, tako da bi že več lét ne mogla hoditi. Ginjena od mnogih izgledov na prošnjo „Naše ljube Gospe presv. Serca“ uslišanih molitev se začneta oba z velikim zaupanjem njej priporočevati. In glejte, prvi komaj dopolni z gorečnostjo opravilo k „Naši ljubi Gospej“, kar na enkrat se čuti po vsem životu pretresnega, stopi na noge, hodi in je zdrav. Drugi ravno tako goreče moli, pa pri njem se nič tacega ne zgodi. Toda on ne obupa: z vedno večim zaupanjem moli, rabi zdravila, ki mu jih zdravnik daje, in — počasi, počasi zapazi, da se njegova bolezen vendar le boljša, zdravila, ki pred vse niso nič pomagale, zdaj kažejo svojo moč, in v nekterih tednih ali morda v nekterih mescih je tudi on zdrav. Glejte, v prvem primerljeji bi se bilo zgodilo ozdravljenje po nenavadni poti, v drugem je na Marijino prošnjo Božja previdnost takó obrnila, da je bolnik po navadnem, narurnem potu zdravje dobil. Izgledov prvemu in drugemu podobnih je veliko naznanjenih posebno v nemški mesečni knjžici „Monatrosen“. In ali nas ne spodbujajo ravno izgledi druge verste še veliko bolj k zaupanju in stanovitni molitvi, kakor pa oni prvi, ravno zato ker se večkrat zgodé, in ker brez prederznosti smemo pričakovati take ne tako nenavadne Božje pomoči, med tem ko se za očitén čudež prositi iz ponižnosti nekako bojimo, ker se tolike milosti spoznamo nevredne? Je li toraj brez namena in ali se more celo sleparija imenovati, ako se naznanjajo tudi izgledi druge verste? O koliko je bolnikov in drugih nesrečnih, ki bi bili neskončno veseli, ko bi jim bilo tudi le počasi in brez čudeža pomagano! Ali pa mar take pomoči ne moremo Bogu in Marijini prošnji pripisovati? Mar ni Bog tisti večni dobrotnik, kteri je vstvaril zdravila in jim moč daje? Ne more li On zdravnika razsvetliti, da bolezen prav spozná in pravo zdravilo zadene? Ali ni On zmožen odverniti sto drugih primerljejev, ki bi sicer ozdravljenje zaderževali ali morda smert naklonili? Kdor veruje na Božjo previdnost, ta ne more tega tajiti. —

Zatorej, verni Slovenci, ne dajmo se motiti, ne pustimo se odverniti od molitve, kera brezvérece, se vé da, v oči bode, ker so jo sami že davno popolnoma opustili, ker so v svoji dozdevni visokosti že pozabili molitve, ki jih je keršanska mati učila. Le z zaupanjem se priporočujmo naši ljubi Gospej v vseh nadlogah, dušnih in telesnih, pa vselej s popolno vdanostjo v voljo Božjo; in prepričani bodimo, da ne bomo nikdar molili zastonj. Ako bi ne bilo v naše zveličanje, za kar prosimo, dal

nam bo B g na Marijno prošnjo kaj družega, kar bo še veliko boljše za nas. —

Da si pa „Slov. Narod“ sam izbira čudež, kakoršnega bi en rad, kdo ne vidi v tem popolnoma podobnosti njegove s Herodom, kateri je tudi hotel od Jezusa čudež imeti, ko so ga prednj pripeljal? Jezus pa je molčal in mu ni ničesar odgovoril. — S.

Očitna zahvala. Za 15 iztisov „Življenja ss. Kocijana, Kancija, Kocijanile in Prota“ podarjenih tukajšni gimnazijski mladeži se msgr. Ivan Globočnik-u mesto obdarovanih učencev iskreno zahvaljuje:

Katehet Kranjske gimnazije.

Z Dolenskega. J. S. (Priporočilo cerkvenih pesem.)

Kakor pridna čebelica dela, tako dela in nabira lepe melodije pridni g. Vavken, mislil sem, ko sem orglal, prepeval ali prepevati slišal lepe pesmi našega pridnega gorenjskega skladatelja lepih in krasnih cerkvenih pesem. Kako v cerkvi lepo vbrano petje Božjo čast povečuje in k goreči molitvi vnéma pobožne kristjane, vsak vé. Pojte torej, spoštovani pevci in pevke, svete pesmi, ki jih imamo mnogo; popustite tiste posvetne, ki dušo ranijo, vést obtežijo, angela varha odganjajo, in poprimite se pesem in napevov slavnih skladateljev, ki se trudijo jih v cerkvenem duhu sestaviti. Sam sv. Avguštin pravi, da je bil še merzel in prazen gorkote Božjega duha, ali kadar je v cerkvi slišal hvalno in duhovno petje, je bil ves omečen; tako smo tudi mi s petjem zbujevani in k pobožnosti povzdigovani. Celo leto imamo veselih praznikov, o katerih gospodje ozlavci po deželi in po mestih eno ali drugo iz mnogih Vavkenovih melodij pobirajo. Novtrudljivi in marljivi gospod, akoravno je učenik, župan in posestnik ob enem v Cerkljah na Gorenjskem, je zopet pred kratkim dal na svitlo 6. in 7. zvezek Cerkvenih pesem, katere so ravno tako prijetne, kakor poprejšni 2., 3., 4. in 5. zvezek. — V tem novem delu, kakor v poprejšnih, veje krasen, nežen in častitljivi cerkveni duh, ki človeško serce povzdiguje k Njemu, pred katerim se uklanjajo vsa kolena v nebesih in na zemlji. Ispeljava je prav lahka. Nasvetujem jih, ne le gg. učiteljem orglavcem, da naj si jih kupijo pri omenjenem gospodu skladatelju, ampak tudi vsim visokočastitem farnim predstojništvom, da naj bi si jih omislili za cerkveno lastnino. Za majhen denar dobijo mnogo tanogo lepih napevov. Posebno bi opomnil na 5. zvezek, ki obsega prav lepe in že priljubljene božične pesmi, katere ljudje radi poslušajo, in tudi na poprešnje, ki so že v drugič natisnjene. Sezite torej po poprešnjih in po novih, ki imajo zopet mnogo lepih napevov. Postavljene so vse tako, da se pevci napevov lahko nauče. Kdor ima bolj izobražen okus v lepi godbi, se bo in se je že prepričal, da teh del ni treba priporočati, kajti dobro delo se samo hvali. Ako pridno sezete po dosedanjih cerkvenih pesmih (2.—7.) Vi, kateri živite za lepo cerkveno godbo, smemo upati, da ta gospod skladatelj nas bo še večkrat razveselil s svojimi lepimi kompozicijami, in s tim povikáeval pravi glasbeni kus med nami ter pravo cerkveno godbo.

Pristavek. Gosp. Vavken je vsled našega priporočila svoje dela predložil visokočastitljivemu škofijstvu v poterjenje in priporočilo, namreč vse zvezke zunaj I; in kolikor vemo, v obsegu pesem ni nič veri in npravnosti nasprotnega. Želeti je, da bi se precej pogosti besedni pogreški v družih natisih popravili, ter se sploh na slovniško resničnost dobro pazilo. Pri pesmih za cerkev pa je treba dobre izvolitve, ker nekatere, n. pr. izmed šmarničnih, se podajo bolj za domače petje, kakor za cerkveno. Vred.

V Gorici, 14. jun ja. Pretečeni četrtek, 10. t. m., veršila se je v tukajšnjem semeniški prav lepa slovesnost.

Odkrila se je namreč marmornata operna podoba ranjkega semeniškega vodja dr. Janeza Hrasta. Odbor za spominek je nabral od duhovščine in nekterih drugih prijatlov ranjkega okoli 450 gl., in po splešni želji darovavcev je naročil operno podobo iz marmorja. Zraven tega je bila naročena tudi slika za „aula tentaminum“, katero je prav izverstno naredila gospa Šanteljnova, in življenopis, kterega je spisal prof. Štefan Kociančič.

Ker je bilo vse to zdaj zgotovljeno, je odbor določil, naj se podoba slovesno odkrije 10. t. m. Ta dan je bil odločen iz dvojnega ozira. Pervič, da duhovšina z dežele lahko pride in drugič, ker je bil „semiduplex“ in se je smela brati črna maša.

Slovesnost sama se je veršila v tem-le redu. O pol desetih je preč. gospod mons. baron Kodeli, prošt stolne cerkve, imel v semeniški kapeli veliko černo mašo, po maši se je zbralo v obedovalnici (refektoriji) mnogo gostov duhovskega in svetnega stanú. Počastili so slovesnost s svojo nazočnostjo prevzvišeni nadškof Andrej, prevzv. grof Coronini, doželni glavar grof Coronini, okrajni glavar dvorni svetovalec baron Rechbach, več kanonikov, profesorji semeniški in drugi. Sprednja stran obedovalnice je bila primérno okinčana, v sredi v zidu je stala zakrita podoba z lavorjevím vencem na glavi. Prof. dr. Karol Evgen Valussi je imel slavnostni govor v latinskem jeziku. Opisal je v klasični latinščini zasluge in zmožnosti ranjkega, posebno je omenil njegove učenosti, radodarnosti in zglednega duhovskega življenja. Po končanem govoru je bila podoba odkrita in vsi nazoči vstanejo, ko prevzvišeni nadškof v kratkem latinskem nagovoru pohvalijo radodarnost čast. duhovščine in omenijo življenjopisa ranjkega, spisanega po učenem profesorju Št. K. Nato so pevci (frančiškani in bogoslovci pod vodstvom P. Kornelija) zapeli mesto napovedane kantate Riharjevo „Kje so časi“.

Razdelila se je med nazoče knjižica s podobo in življenjem ranjkega, in slovesnost je bila končana. Ne smem pozabiti omeniti, da so bili tudi nekteri duhovni iz Kranjskega pričujoči, kakor tudi deželni poslanec Lavrenčič.

Ker že pišem, naj omenim še dveh bukvic, ktere je spisal naš gosp. prof. Štef. Kociančič, in ki utegneta duhovnom prav priti. Perva knjižica je: *Jubilaeum, historica dissertatiuncula*, druga pa: *De bibliothecis, praeprimis parochialibus rite ordinandis, dirigendis et conservandis brevis instructio*. Perva velja 15, druga pa 20 soldov. Kdor želi eno ali drugo, naj se v kratkem do pisatelja oberne, ker ima le malo iztisov.

Nektere dolžnosti dobrega otroka.

2. Do duhovnih pastirjev.

Predragi otrok, poslušaj veliko resnico! Ako ti Boga zares ljubiš, boš ljubil tudi duhovne pastirje in učenike. Z veseljem boš spolnoval do njih dolžnosti, ktere naklada sv. vera.

V starših imaš ti, dobri otrok, svoje naj večí dobrotnike za Bogom. V duhovnem očetu imaš pa resničnega in pravega namestnika Jezusovega. Spoštuj in imej ga v časti, zakaj Jezus je to zapovedal. „Kdor vas sprjeme, mene sprejme,“ je rekel tvoj Bog in Zveličar. Duhovni pastir so tvoj naj boljši oče in svetovalec, tvoj tolažnik in pomočnik v vsaki zadregi. Duhoven so tvoj vodnik na poti proti nebesam. Le sam duhovni tvoj te zamore zopet z Bogom spraviti, te k njemu nazaj pripeljati, ako bi se nesrečno zagrešil, na krivo pot zašel.

Naj večí dobrote sv. vere prejemaš po duhovnih. V sveto Cerkev Kristusovo te je duhoven sprejel pri

sv. kerstu, — sv. Duha v tvoje mlado serčice so poklicali viši duhoven, to je škof. Duhovni delijo vse druge zakramente Jezusove Cerkve. Duhoven te ne zapusti nikoli v življenji; le tudi ti ostani duhovnu zvest. Na smertni postelji te lepo pripravi za srečno večnost, te z Bogom spravi, pa zapustil te bo še le potem, ko ti bo jamico kakor posteljo za tvoje truplo blagoslovil in bo tvojo dušo priporočil svetim in angelom, da naj jo spremijo v naročje Božje.

Vidiš tedaj, pridni otrok, kolike dobrote ti delijo duhovni pastirji, in koliko spoštovanje, pokorsino in hvaležnost si jim dolžan! Vari, vari pa se tistih, kateri duhovne sovražijo, hudo čez nje govore in jim krivice delajo. Ako kdo čez duhovne gerdo spregovori, le urno beži od njega, zakaj to je znamenje, da je hudoben človek. Ako ti pride v roke knjiga, časnik, spis, ki za bavlja čez duhovski stan: le hitro preč z njim! Zakaj to je delo od prijatlov peklenske kače. Kristus je rekel: „Kdor vas (duhovne) zaničuje, mene zaničuje.“ Vidiš tedaj, kako hudo bi Kristusa razžalil, ako bi od njega poslanih namestnikov ne spoštoval, ali ko bi jih celo še žalil ali zaničeval. Kristusa samega bi s tim zaničeval!

Razgled po svetu.

Laško. Laški liberalni poslanec „l'onorevole“ Crispi je na Montečitoriu (v novolaški zbornici) ministrom in liberalcem strašno mastne in debele resnice drobil une dni. Rekel je in v novo zaterdil, da Sicilija do leta 1860 ni vedila, kaj je brigantovstvo (ropanje denara, blaga in ljudi, kakoršno se godi, odkar je bil Garibaldi deželo njenemu lastniku po sili vzela), da od tistega časa se napreduje v strahovitih razmérih. Nato je opomnil, da hudobije rastejo po vsi Italiji, in ne samo v Siciliji. Ali se ne pravi to, da tako gospodarstvo je vredno v preiskavo priti? —

Nemško. Nemški rudečkarji so bili razdeljeni v dve ločini; zdaj so se zedinili in imeli shod v Gothi. Vé se pa malo, kaj so golčali, ker njih glavna časnika k večemu le nasledke naznanujeta, o obravnavah pa silo malo zineta. V shodu je bilo zastopanih 294 mest in tergov z 25.000 glasovi — vsi iz strank Eisenachove in Lassallove. Malih strančič niso dopustili. Stesali so neko osnovo in hočejo, da bodi to podlaga za državo! V tej osnovi zahtevajo n. pr.: vesoljno pravico v volitvah in glasovanji brez kacic stopinj, ki se začne z 20. letom; — vse bodi vojak in oboroženi narod namesto stalnega vojenstva; vse tiskarsko postavodajstvo pod klop, polno svobodo v besedi, v misli, v vedi (t. j. polna razuzdanost, kakoršna že zdaj obilno gospoduje); — ljudstvo naj ima pravico soditi; — opravilo sodnij zastonj; — splošna odreja ljudstva po državi (to je, vsi naj so lastina ali sužnji države); — vse mora v šolo; — nauk ves zastonj; — država naj nič ne vé o kaki veri (malo dalje pa vender osnova govori o „nedelji“, ki je menda iz katoliške Cerkve vzeta. Ali se jim ne meša v možganih?!); — določna prepoved, da otroci ne smejo delati, pa tudi ženske ne, ako bi to njih zdravju ali moralnosti škodovalo. — Od kod neki skerb za „moralnost“, ako država vero zaverže? Ni čudo, da je zmešnjava čedalje večji, ako ljudje s takimi nauki hočejo svet oblaževati.

— Vradni Bizmarkovi časniki pravijo, da nič ni res, da bi Bizmark namérjal nekaj majčkeno pokoja dati katoličanom. Po drugi strani naznanujejo nove zapore katoliških duhovnov. Stari Olem pa med praskanjem katoličanov po Bizmarku sedi v toplicah v Emsu,

in potem bode boje šetal v Koblenec, Vizbaden, Iäel, Solnograd in Gastein; še le proti koncu Julija se verne v Berlin. Bizmark je med junaškimi djanji tudi ukazal zakleniti kmetijsko šolo v Zabikovu, in zapoditi s pruske zemlje vse profesorje, pa 67 učencev. Pravica Bizmarkove jeze se neki opravičuje s tem, da učeniki in profesorji niso imeli nemškega državljanstva. Kako „tolaživen zgled“ za bizmarkovce po nepruskim deželah!

Amerikansko. (Postavnost pravega republikanca.) Misurski poglavar v severni Ameriki je v veliki stiski, katero dela deželi kobiličja kuga, razglasil naslednji klic, ki je vreden, da naj ga tudi Evropa sliši ter se uči, kaj je postavnost in pošteno obnašanje. Poglavar pravi:

„Ker je velik del našega ljudstva imel veliko pomanjkanje terpeti zavoljo vsestranskih slabih žetev in kaže, da še veči nesreče žugajo, in bi se utegnile razširiti čez vsa dežela ter bode velika revšina in lakota, če se ne ustavijo: toraj se vam naznanja, da tretji dan mesca rožnika je odločen za post in molitev. Kličite vsemogočnega Boga, naj odverne od nas grozečo nevarnost, ter nam nasproti dodeli blagoslov bogatih in obilnih pridelkov. Ljudstvo in vsi vradniki v državi so prošeni, naj ta dan opusté vse opravila in se zbirajo tam, kjer Boga časté ter ponižno in pobožno molijo; tudi sicer naj se ta dan obnaša svak kot v dan posta in molitve.“

Karol II. Hardin, guvernér.

Časnik „Amerika“ pristavlja: Misurski guvernér je imel dober vzrok ta oklic razglasiti. Zakaj okrajem naše države žuga ena tistih šib, ktere je bil Vsegamogočni nekda v dnevih Mojzesovih poslal nad Egipčane. Na bilijone mladih kobilic se je izleglo, in zdaj žrejo vse, kar je zelenega. Velike žitne polja zginejo v teku enega dneva. Pšenične polja so pokončane v malo urah. Kjer so se včeraj zibali zeleni travniki polni trave, je danes puščava. Še celo drevje je ob listje in molí suho kakor po zimi proti nebu.

Sem ter tje kmetovalci poskušajo to hudo kužljivost pokončavati. Primeroma naj več opravijo tisti, kateri 18 palcev globoke in dva čevlja široke jame kopljejo in vanje kobilice pometavajo s 16 čevljev dolgimi in en čevljev širokimi deskami. Potem namečejo persti nanje in jamo terdo zateptajo.

Tam kjer se zverjad še ni preveč razširila, bi se jim moglo tako do živega priti. Cela država se s to vravnavo ne more rešiti. —

Ako pomislimo pa mi tukaj v čisto katoliški deželi, kako nekteri zaverženi ljudje sovražijo in ljudem pristuditi hočejo molitev, post, posvečevanje praznikov, kar celo krivoverska gosposka priporočuje v „svobodni“ Ameriki: kaj si moremo misliti o tacih kužljivcih, ki s svojim smertnim strupom hočejo naš narod v brezno nejevere stermoglaviti, pa lažejo, da ga „olikujejo“! Ali niso to prvi in naj bolj stekli sovražniki domovine? To so peklenske kobilice, ki hočejo duhovno žetev katoličanom tako požreti kakor amerikaanske kobilice žrejo prebivalcem njih poljske pridelke in vse, kar je lepega in dobrega.

Šole v Ameriki. Pred 25 leti je bilo v severni Ameriki le 65 šol; katere so vodile redovnice. Zdaj je pa že 400 akademij in 246 šol pod vodstvom redovnic. Razun teh naprav, v katerih morajo učenci plačevati, je pa še veliko farnih šol, veliko šol za revne in ubožne in veliko obertnijskih šol, v katerih se zastonj podučuje; vse te obiskuje na tisuče otrok. V novojorški škofiji je sedaj 46 tacih šol z 29.000 učenci, potem je 3000 otrok po ubožnih hišah in družih dobrotljivih napravah. Škofija Filadelfija ima 35 šol z 10.000 otroci brez družih ubožnih

naprāv. Pšteli so, da je blizo 25,000 otrok ženskega spola v odgoji redovnic, ki imajo memo tega še tudi vodstvo naprav za sirote, za slepe in mutaste.

Posvečenje v Jezusovo Serce. Republika Ekvador se je že pred dvema letoma posvetila Jezusovemu najsv. Sercu. 18. vinotoka 1873 sta starašinstvo in zbornica poslancev določila; „Se consagra la Republica del Ecuador al Santísimo Corazon de Jesus, declarandole su patron y protector.“ To je: Republika Ekvadorska se posvečuje naj svetejšemu Sercu Jezusovemu, in razglasuje si ga varha in zavetnika.“ — Tako skerbijo modre gosposke in srenjski očetje za podložnike. —

Iz Svete dežele. Iz Galileje naznanujejo, da se ondi katoliške šole prav pridno obiskujejo; pri anglikancih so ostali le še sami krivoverski otroci. Vsi, ki so bili k njim pobegnili, so se vernili v katoliško šolo, in zdaj zato Boga hvalijo. Pri teh krivovercih so se otroci naučili le svetnike zaničevati in pa v verskih rečeh vne-marni biti. Zato so anglikanci tudi jenjali svoje poslopja zidati, ker imajo malo zaupanja do stanovitnosti svojih pridobljencev, prozelitov. (Ti ljudje imajo le bolj serčnost v trošenji bibliji po svetu, kar pač ni težko delo!)

Spomina vredne so zadeve razkolniških grekov v Jeruzalemu. Pred dvema letoma so njih duhovni v Jeruzalemu prisilili svojega patrijarha Cirila, da se je mogel odpovedati, in Prokop nadbiškop iz Gaze, je postal patrijarh razkolnikov. S tim so si pa neprijaznost rusko na glavo nakopali in gerška cerkev ondi je imela čedalje manj moči in veljave. Prokopov lastni dragoman (tolmač) pa s popi gre k pašu in mu naznanijo, da patrijarha Prokopa nočejo več imeti. Paša telegrafira v Carigrad in kar precej je prišel ukaz, da Prokop se mora zdajci odpovedati. In hitel je Prokop se odpovedati, in v Carigradu bode nova volitev. Kako je bilo to Rusu ljubo, se je pokazalo s tim, da precej potem se je ruski konzul v Jeruzalemu zopet o veliki noči vdeležil razkolniških procesij, kar je že dve leti opušal. Kako živo tudi to kaže, kakošne veče so naj viši cerkveni dostojniki, ako se od Cerkve Kristusove ločijo. Kakošen razloček med temi in pa katoliškimi škofi na Nemškem in povsod.

Nenavadno za Palestino je, kar se je godilo veliki petek. Ob treh je tako strahovito tresilo, da je slehernega pretreslo, in sicer ravno pred Omerjevo mošejo. Potem je obilno snežilo, tudi celo toča je šla. Po hribih je bilo polno snega. Pred Jafom se je nekoliko bark razbilo, in neki jud je vsled prehudega vremena na poti iz Jafe proti Ramli umrl.

Turk katoliške armence v prid razkolnikov tako stiska, kakor Bismark in drugi njegovega škvarta. V Bejruti so jim uzeli že dve cerkvi. Razkolniški patrijarh Kupelian je pa s svojo prederznostjo ljudi že tako razdražil, da se celo en del njegovih priveržencev hoče od njega ločiti in bode razkolstvo v razkolstvu.

Drobne novice. V Genevi na Švicarskem je neka razkolniška komisija pred nekaterimi dnevi zapečatila cerkev Marije Device, ktero je bil sozidal slavni škof in zdaj pregnanec zaradi vere, milgosp. Mermillod: te dni pa so jo naravnost katoličanom vzeli in za lastno odpadnikov razglasili! Taka je pravica pri odpadnikih: tatvina, rop! — Rimski časniki pripovedujejo, da na rimskem pelji so se kobilice prikazale. — Narodni zbor v Versailles-u je veršil obravnavo postave za naučno svobodo, dasiravno so levičarji na vse žile nasprotvali. Dupanloup je v obravnavi za svobodo viših nauk reknel, da katoličani hočejo svobodo za vse. Hoče svobodo ne sicer brez vsih mej. Zahteva ravno tiste pravice za

katoliške kakor za svetne družbe. — Pariški časniki pripovedujejo, da une dni umerli sloveči državnik Ré-musat je poslednjo noč svoje bolezni imel pri sebi katoliškega duhovna in je prejel pred smertjo ss. zakramente. — Razne francoske škofije, glavniš mesta in cerkvene družbe so imele 16. rožnika poslali (ter so gotovo poslale) svoje posebne poslanštva v Paray-le-Monial (slavno Božjo pot, začetek pobožnosti do Jezusovega Serca), da naj jih tam zastopajo in posvečujejo v Jezusovo Serce ta imenitni dan. — V Telšu je umeril milgosp. Matija Wolonczowsky, škof v Samogitiji, sufragan Mohilevskega nadškofa na Ruskem. Rojen je bil 26. grudna 1799, škof postal 28. kim. 1849. Bog mu daj večni mir. — V preklinjevanji zasmrajeni Garibaldi je sv. Rešnj. Telesa praznik v Fraskatu pred nekaterimi bolj vsakdanjimi ljudmi tako bogokletno krojil, da si nobeden tudi naj bolj liberalnih časnikov ni upal omeniti bruhanja tega obsedenega zanikarkeža. Tudi naznanujejo, da naj veči večina ondotnega prebivavstva se do tega sovražnika Božjega tako obnaša, kakor se spodobi takemu zaveržencu. — Na otokih Figiških v Avstraliji je izrojila neka kužna merzlica, ki je pobrala že 50.000 ljudi.

Z Dunaja. (Telegram 17. rožn.) Izvoljena škofa p. n. gg.: Za Terst Dobrila; za Kraljevogradec Heiss.

Cret in sad zveste molitve.

Velika hvala presv. Sercu Jezusovemu in naši ljubi Gospej presv. Serca za naglo uslišanje molitve v naj veči britkosti v neki prav hudi bolezni! B. J.

Hči v št. V. je priserčno hvaležna Bogu in naši ljubi Gospej za naglo in nepričakovano zboljšanje preljube matere, ki so bili za smert bolni.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. France Avgust Košuta, dekan v Bovci, je dobil dekanijsko faro v Ločniku. — Č. g. Jožef Golja, vikar v Lomu, je dobil faro Volče. — Č. g. France Sitar, farni oskerbnik na Bukovem, postal je ravno tu fajmošter. — Č. g. Peter Kobal, vikar v Sedlu, je imenovan za farnega oskerbnika v Bovci, in č. g. Janez Červ, vikar v Logéh, gre za vikarja v Sedlo. — Fara Bovec je razpisana do 10. julija.

Dobrotni daroci.

Za sv. Očeta: Dve osebi iz Vipave po č. g. Jož. N. 6 gl. — Po g. M. Skala-tu gospá T. B. iz Tersta 20 fr. v zlatu s prošnjo sv. blagoslova za zadnjo uro. (Ravno ta 20 fr. zl. za red Trapistov v Bosni.) — P. n. kan. Fr. K. 5 gl. — Anton in Frančiška Šantelj 1 gl., s prošnjo sv. blagoslova za zdaj in na zadnjo uro.

(Drugi dar. prih.)

Pogovorci z gg. dopisovalci.

G. Saj. v M.: Pejeli pismo; odg. v kratkem. — G. S. v R.: Kmalo pismeno.

Popravki. V zadnjem listu stran 192 v spisku „Iz Ljubljane“ v 7. versti od spodej beri: zjutraj in „pozneje“ (ne: zjutraj in „popoldne“), in 5 verst dalje: „slovesno“ (ne: „slovesnost“).

Pri zadnjih darovih za Mavčiče in Strahomer naj se bere: „Poslano po g. A. K.“